

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Скарбниця Бессарабії“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин першої, четвертої статті 170 Кримінального процесуального кодексу України в частині накладення арешту на майно третіх осіб та тлумачення Верховним Судом положень пункту 3 частини першої статті 34 Закону України „Про виконавче провадження“

м. Київ
4 липня 2018 року
№ 205-1(І)/2018

Справа № 3-221/2018(2779/18)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гультая Михайла Мирославовича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Колісника Віктора Павловича,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Скарбниця Бессарабії“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин першої, четвертої статті 170 Кримінального процесуального кодексу України в частині накладення арешту на майно третіх осіб та тлумачення Верховним Судом положень пункту 3 частини першої статті 34 Закону України „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542).

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Товариство з обмеженою відповідальністю „Скарбниця Бессарабії“ в особі директора Герасимова Вадима Володимировича як суб'єкта права на конституційну скаргу на підставі статті 151¹ Конституції України (далі – Заявник) уперше звернулося до Конституційного Суду України 2 травня 2018 року з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України положень статей 64², 170 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

2. Керівник Секретаріату Конституційного Суду України 14 травня 2018 року повернув Заявникові конституційну скаргу як таку, що не відповідає вимогам частин першої, другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, зазначивши, зокрема, що предметом конституційної скарги може бути лише той закон України (його окремі положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу, а також те, що повернення конституційної скарги не перешкоджає повторному зверненню до Конституційного Суду України.

3. Заявник повторно – у розумінні припису абзацу другого частини третьої статті 57 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернувся до Конституційного Суду України 4 червня 2018 року з конституційною скаргою (вх. № 16/2779), у якій міститься клопотання визнати положення частин першої, четвертої статті 170 Кодексу в частині накладення арешту на майно третіх осіб такими, що не відповідають

частинам першій, четвертій, п'ятій, шостій статті 41, частині другій статті 61, частині першій статті 62 Конституції України, а також визнати тлумачення Верховним Судом положень пункту 3 частини першої статті 34 Закону України „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII (далі – Закон) таким, що не відповідає частинам першій, другій статті 129¹ Конституції України.

4. Як вбачається з матеріалів справи, Заявник за результатами участі в електронних торгах із реалізації арештованого майна, проведених 21 грудня 2016 року, придбав нерухоме майно, що належало на праві колективної власності товариству з обмеженою відповідальністю „Лагуна-Рені“ (далі – ТОВ „Лагуна-Рені“), а саме майновий комплекс – нежитлову будівлю площею 562,5 кв.м в місті Рені Одеської області (далі – нерухоме майно).

5. Господарський суд Одеської області у рішенні від 7 червня 2017 року за позовом ТОВ „Лагуна-Рені“ (справа № 916/24/17) визнав недійсними:

а) електронні торги з реалізації арештованого нерухомого майна ТОВ „Лагуна-Рені“, що відбулися 21 грудня 2016 року;

б) протокол проведення електронних торгів із реалізації арештованого нерухомого майна ТОВ „Лагуна-Рені“ від 21 грудня 2016 року № 221791;

в) акт державного виконавця про реалізацію нерухомого майна від 29 грудня 2016 року, складений за результатами проведення електронних торгів із реалізації арештованого нерухомого майна ТОВ „Лагуна-Рені“.

Рішення господарського суду Одеської області ґрунтувалось, зокрема, на тому, що з 15 грудня 2016 року у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно було зареєстровано обтяження нерухомого майна, а саме арешт, накладений ухвалою слідчого судді Приморського районного суду міста Одеси від 9 грудня 2016 року № 522/20851/16-к, шляхом заборони розпорядження, продажу та передачі майнових прав щодо цього майна для забезпечення можливої його конфіскації, спеціальної конфіскації та з метою

відшкодування збитків у особливо великих розмірах, завданих державі. Суд першої інстанції дійшов висновку, що електронні торги з реалізації нерухомого майна не відповідають вимогам Кодексу, Закону та Порядку реалізації арештованого майна, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 29 вересня 2016 року № 2831/5.

6. Одеський апеляційний господарський суд 10 серпня 2017 року скасував рішення господарського суду Одеської області від 7 червня 2017 року.

7. Вищий господарський суд України 5 грудня 2017 року скасував постанову суду апеляційної інстанції, а рішення господарського суду Одеської області від 7 червня 2017 року залишив у силі.

8. Не погодившись із рішенням суду касаційної інстанції, Заявник звернувся до Верховного Суду із заявою про перегляд та скасування постанови Вищого господарського суду України від 5 грудня 2017 року з підстав неоднакового застосування цим судом одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах.

Верховний Суд 2 лютого 2018 року розглянув заяву Заявника та відмовив у допуску справи № 916/24/17 до провадження.

9. У тексті ухвали Верховного Суду не міститься посилання на положення статті 170 Кодексу, проте, на думку Заявника, Верховний Суд, визнавши невідповідність електронних торгів із реалізації арештованого нерухомого майна положенням Кодексу, „цим самим застосовує положення статті 170 КПК України“. Заявник вважає ухвалу Верховного Суду від 2 лютого 2018 року остаточним судовим рішенням у своїй справі.

10. Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності зазначених положень статті 170 Кодексу, Заявник навів положення Конституції України, законодавства України та послався на практику Європейського суду з прав людини.

11. Заявник стверджує, що він є добросовісним набувачем, а тимчасове обтяження нерухомого майна у вигляді арешту призвело до безпідставного позбавлення його права власності.

12. Аналізуючи положення статті 41 Конституції України, Заявник зазначає, що обмеження чи позбавлення особи права власності (володіти, користуватися і розпоряджатися) є можливим як виняток – з мотивів суспільної необхідності, на підставі та в порядку, що встановлені законом, та за умови попереднього й повного відшкодування вартості об'єкта права власності. Він стверджує, що конфіскація є допустимою тільки за рішенням суду. З огляду на це Заявник вважає, що положення частин першої, четвертої статті 170 Кодексу в частині накладення арешту на майно третіх осіб не відповідають частинам першій, четвертій, п'ятій, шостій статті 41 Конституції України.

13. Аналізуючи положення частини другої статті 61, частини першої статті 62 Конституції України, Заявник вважає, що третя особа не може нести юридичної відповідальності, оскільки вона має індивідуальний характер та застосовується до особи, яка вчинила правопорушення, що може бути встановлено лише обвинувальним вироком суду. З огляду на це Заявник стверджує, що положення частини четвертої статті 170 Кодексу не відповідають положенням частини другої статті 61, частини першої статті 62 Конституції України.

14. На думку Заявника, „Верховним Судом України... було розтлумачено ухвалу суду про накладення арешту в рамках кримінального провадження... як рішення суду щодо зупинення реалізації арештованого майна, обґрунтовуючи це тим, що положеннями чинного Кримінального процесуального кодексу України не передбачено винесення ухвали про зупинення реалізації арештованого майна, а ухвала про накладення арешту на майно передбачає заборону розпорядження, продажу та передачі майнових прав щодо даного майна.

Тобто процес забезпечення державою виконання судового рішення на стадії фактичної передачі майнових прав був неконституційно перерваний винесенням ухвали накладення арешту на майно, що була розширено розтлумачена як ухвала про зупинення реалізації арештованого майна чим порушена частина друга статті 129-1 Конституції України“.

15. Зі змісту конституційної скарги випливає, що Заявник визнає порушення ним вимоги щодо строку її подання, встановленого приписом пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, але звертається з клопотанням до Конституційного Суду України прийняти її на підставі частини другої цієї статті, визнавши її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу.

16. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Заявник подав конституційну скаргу поза межами встановленої Законом України „Про Конституційний Суд України“ вимоги щодо тримісячного строку з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням у його справі, тобто всупереч пункту 2 частини першої статті 77 цього закону.

У зв'язку з клопотанням Заявника прийняти конституційну скаргу на підставі частини другої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку про відсутність підстав для її розгляду з мотивів суспільного інтересу.

Стверджуючи про неконституційність положень частини першої статті 170 Кодексу, Заявник фактично висловлює незгоду з рішеннями суду касаційної інстанції та Верховного Суду, проте незгода Заявника із судовими рішеннями у його справі не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності цих положень. Тому в цій частині конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Відсутність у постанові Вищого господарського суду України посилання на положення частини четвертої статті 170 Кодексу свідчить про недотримання Заявником вимог частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Вирішення питання відповідності Конституції України тлумачення Верховним Судом приписів нормативних актів не належить до повноважень Конституційного Суду України, вичерпний перелік яких визначено статтею 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої, пункту 6 частини другої статті 55, пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату
Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю „Скарбниця Бессарабії“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин першої, четвертої статті 170 Кримінального процесуального кодексу України в частині накладення арешту на майно третіх осіб та тлумачення Верховним Судом положень пункту 3 частини першої статті 34 Закону України „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**